

ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಬೇಕು; ಕತ್ತಲೆಯೂ ಬೇಕು.

ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧ ಉಂಟು. ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ; ಕತ್ತಲಿನಿಂದಾಗಿ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆ. ಬೆಳಕಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಆಧಾರ ಸೂರ್ಯನೇ. ರೈತ ಬೆಳೆಗೆ ಎದ್ದು ಕೈ-ಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆದು, ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮವೂ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವೂ ಒಂದು ನಗರವೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಉಂಟು. ವಿಶ್ವದ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಸೂರ್ಯನೇ ಆಧಾರವಷ್ಟೆ. ಸೂರ್ಯನಿಲ್ಲದೆ ಭೌತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಿತ್ರ. ಸೂರ್ಯನಿಗೆ 'ಮಿತ್ರ' ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವೂ ಉಂಟು! ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಭೌತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಜ್ಞಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಉಂಟು.

ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಸೂರ್ಯ'ನು ಭೌತ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ತ ರೂಪಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಮರದ ಬೇರಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಟೊಂಗೆ-ಎಲೆಯವರೆಗೂ ಹರಿದು ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಚನಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 'ವೈಶ್ವಾನರ'ನಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ 'ಬಡಬಾಗಿ'ಯಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿವಾಯ್ದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಂಚಭೂತಗಳಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರ ಸೂರ್ಯನೇ. ಅವನು ಕ್ರಿಯಾರೂಪನೂ ಹೌದು; ಸಿದ್ಧಸಾಧಕನೂ ಹೌದು. ಇನ್ನು ಮಾನುಷ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರೋಣ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಉಚ್ಛಾಸ-ನಿಶ್ಚಾಸಗಳಲ್ಲದೆ ಇರಲಾರ. ಗಾಳಿಯ ಜತೆ ಸೂರ್ಯನು ಅಡಗಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪಾಟವವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ 'ಸೂರ್ಯೋಪಾಸನೆ' ಮಾಡಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುಗಳೂ ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋಪಾಸನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸಹಜಕ್ರಿಯೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸೂರ್ಯನ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಯಾರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಕಾಲ ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಪ್ರಾಚೀನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರ

ಸೂರ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ

ಪ್ರತೀಕಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯಾರಾಧನೆ ಇತ್ತು. ಭಾರತ, ಚೀನ, ಇಜಿಪ್ಟ್, ಗ್ರೀಸ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 'ಸೂರ್ಯ'ನಿಲ್ಲದ ಪ್ರತೀಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಕೋನಾರ್ಕ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಮಗಿನ್ನು ವಿಸ್ಮಯವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ!

ನಾವು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಆಗ 'ಸೂರ್ಯ'ನ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ಗ್ರಾಮ. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ಕೋಳಿಗಳು ಕೂಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಚಿಲಿಪಿಲುಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಹಿರೀಕರು ಎದ್ದು ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆದು, ಹಸು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಂದು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿ ಹಸುವಿನ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅರುಣೋದಯ ಕಳೆದು ಸೂರ್ಯೋದಯ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯೊಡತಿ ಅದಾಗಲೇ ಒಲೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರುವ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಸೂರ್ಯಾರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಯಾಯ ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಕಲಿಸಿದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದುಂಟು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಎರಡೂ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಹಗಲು ಸೂರ್ಯನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾದರೆ, ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಚಂದ್ರನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ. ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಸೂರ್ಯ'ನನ್ನು ಕುರಿತು ಬಂದಿರುವ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು "ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ" ಎಂದು ಮೌನವಾದರು. ಕುವೆಂಪು 'ಬಾ ಫಾಲ್ಗುಣ ರವಿ ದರ್ಶನಕೆ' ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ವೇದಕಾಲದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಓಂ ಭೂಭುವಃ ಸ್ವಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ, ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್" ಎಂದು ಸೂರ್ಯೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ

ಕೊಟ್ಟ. "ಆ ಸವಿತುಃ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ ಅವನು ಭೂಃ, ಭುವಃ, ಸುವಃ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಧೀತತ್ವವನ್ನು ಸದಾ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಿರಲಿ" ಎಂದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ತತ್ವವನ್ನು ನುಡಿದ. ಇದು ಋಷಿವಾಕ್ಯ.

ಸೂರ್ಯನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರವು ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಾವಿರ ನಾಡಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರ 'ನಿರೋಗಿ'ಯಾಗಿ ಇರಲು ಸೂರ್ಯನೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ದಿವ್ಯಾತ್ಮ ಸೂರ್ಯನೇ. ಅವನೇ ಬೆಂಕಿ, ಬೆಳಕು, ಬೆಳಗು ಎಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ವಿನಾಸದ ಫಲವಾಗಿ ನಾವು ಬೆಳಗಿಗೆ ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಾಣಲಾರದೇ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅತಿಯಾದ ಕೊಳ್ಳುಬಾಕತನದಿಂದಾಗಿ ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಲಿನಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರತಿಫಲಿತ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಬೆಂಕಿ ಬೆಳಕುಗಳನ್ನು ಮಲಿನಗೊಳಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಶ್ರುತಿಯು "ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಚಾನಾಮುದಯತ್ಯೇಷ ಸೂರ್ಯಃ" ಎಂದು ಕೈವಾರಿಸಿದೆ. "ಸೂರ್ಯಾ ಆತ್ಮ ಜಗತಃ ತದ್ವಶಷ್ಟ ಎಂದಿದೆ. ನಾವು ಬೆಳಗಿನ 'ದೇವ ಸಮಯ'ವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಜನ ಆ ದೇವಸಮಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ 'ಜೀವನಕ್ರಿಯೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾನಸಿಕದೈಹಿಕವಾಚಿಕ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅತಿಯಾದ ನಗರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಆ 'ದೇವಸಮಯ'ವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಕೃತಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ನಾವಿಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೂರ್ಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಕಿವುಡರಾಗಿದ್ದೇವೆ; ಕಾಣದೆ ಹೋಗಿ ಕುರುಡುರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು 'ಸೂರ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ'ದತ್ತ ತಿರುಗಬೇಕಿದೆ. ಅವನ ಕೃಪೆಗೆ ನಾವು ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವಿಗ 'ದೇವಸಮಯ'ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಮುಖರಾಗೋಣ!

ಪುರಂಜೇವಿ

ಮಾತೆ ಮತ್ತು

- ಅಹಂಕಾರ ಬಂದವನು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ವೃಥಾ. —ಕಬೀರ್
- ಬೆಂಕಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಉರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಲಾರ. —ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ

- ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತಾದಿಗಳಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಬಯಸದೇ ಉಪಕಾರಿಯಾಗಿ ನಾಗರಿಕನಾಗಿ ಸಭ್ಯನಾಗಿ ಬಾಳುವುದು. —ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ

- ಸೋಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದು ಬೇಡ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದು ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟಿದೆ. —ಲೆನಿನ್
- ಅಸೂಯೆಗೆ ಗುರಿಯಾವುದು, ಕನಿಕರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಮೇಲು. —ಹೆರೊಡೊಟಸ್